

Vetenskap
och
Folkbildning

Verksamhetsberättelse 2024

Funktionärer

Styrelse

Ordförande: Lina Tebbla, Malmö

Vice ordförande: Dan Katz, Stockholm

Sekreterare: Amalia Juneström, Umeå

Kassör: Pontus Böckman, Malmö

Ledamot: Cecilia Baldén-Lembke, Lund

Ledamot: Mikael Hedeland, Uppsala

Ledamot: Lotten Kalenius, Stockholm

Ledamot: Dan Larhammar, Uppsala

Ledamot: Staffan Lückander, Varberg

Ledamot: Per Johan Råsmark, Uppsala

Ledamot: Wolfgang Schröder, Umeå

Ledamot: Linda Strand Lundberg, Karlstad

Ledamot: Anna Wallman, Göteborg

Ledamot: Tomas Furmark, Uppsala

Styrelsen har sammanträtt minst en gång i månaden. Mötena har fördelats mellan att ske online eller på plats i Stockholm.

Revisorer

Revisorer har varit Jukka Tilli och Roland Uhrberg samt revisorssuppleanter Kristian Björnberg och Sven Ove Hansson.

Valberedning

Ledamöter i valberedningen har varit Anna Bergström (sammankallande), Xzenu Cronström Beskow, Rickard Strandqvist samt Magnus Timmerby, suppleant.

Medlemsantal

Antalet medlemmar den 31 december var 2188, (året innan 2311). Antalet nyregistrerade medlemmar var under året 159 (157). Utöver medlemmarna fanns vid årets slut 15 nya samt totalt 156 (166) Folkvettsprenumeranter, inklusive bibliotek.

Ekonomi och administration

Föreningens ekonomi framgår av resultat och balansräkningarna i årsredovisningen. Medlemsavgiften för 2024 var 300 kr för fullt medlemskap och för ungdomsmedlemskap 150 kr. För begränsat familjemedlemskap (utan tidskriften Folkvett) var avgiften 50 kr. Prenumerationsavgiften per år för icke-medlemmar var 300 kr.

Lokalavdelningarna har ingen separat ekonomi utan deras transaktioner bokförs under separata kostnadsställen i riksföreningens bokföring. Detta inkluderar mestadels utlägg för möten och annan verksamhet. Föredragshållare arvoderas vanligtvis inte utöver eventuella resekostnader.

Föreningens administration, som postutskick och medlemsavgifter, sköttes i huvudsak av Föreningshuset SEDAB i Stockholm.

Tidskriften Folkvett

Folkvett har utkommit med tre nummer 2024, där det sista, nummer 3-4, var ett dubbelnummer.

Under året har två nya medlemmar i redaktionen tillkommit. Den består nu av Lotten Kalenius, Dan Katz, Per Schillander, Alexandra Snellman och Maria Wold-Troell.

Några artiklar har nått en viss spridning på sociala medier och etablerade mediekanaler. Här kan nämnas Elias Erikssons artikel om "antipsykiatri" och Jonathan Lindströms artikel om det massmediala haveri som bevakningen av Estoniakatastrofen inneburit.

Folkvett är också numera en digitaliserad tidskrift, vilket innebär att den potentiella spridningen kommer att mångfaldigas. Redaktionen har också märkt ett ökande intresse från skribenter, även etablerade experter och debattörer, att bidra med artiklar.

Med den ökade bemanningen i redaktionen har också möjligheten att utkomma med fyra separata nummer under 2025 ökat.

Årets utmärkelser

Föreningen Vetenskap och Folkbildning (VoF) utser varje år Årets folkbildare och Årets förvillare.

Årets folkbildare 2024 är Clas Svahn

Svahn får priset för att han med sitt mångåriga arbete inom UFO-Sverige och AFU (Archives for the Unexplained) visat hur man samtidigt kan ha både ett öppet sinne och ett vetenskapligt förhållningssätt till ovanliga eller oförklarliga fenomen.

Årets förvillare 2024 är Funmed

Till årets förvillare 2024 utses Funmed-koncernen för vilseledande marknadsföring, överdrivna påståenden om betydelsen av kosttillskott vid behandling av kroniska sjukdomar, samt dyra och icke evidensbaserade behandlingar av patienter.

VoF-aktivitet i sociala medier

Under året har en Sociala medier grupp skapats, där en person utanför styrelsen ingår. Denna har skött det dagliga arbetet på de plattformar VoF haft närvaro under året: Youtube, Facebook, Instagram, Threads, Bluesky, X. Nya sociala medieplattformar som når viss popularitet diskuteras vid behov av sociala medier gruppen och/eller riksstyrelsen.

Särskilt fokus har under verksamhetsåret legat på att vid inlägg på hemsidan sprida dessa via händelser / reels på de plattformar där sådant är möjligt. Detta ökar chansen för att nå yngre målgrupper.

I styrelsen har diskussioner förts rörande aktiviteter på andra plattformar och vi välkomnar intresserade medlemmar som vill driva ett TikTok-konto eller en podd i föreningens namn. En styrelseledamot (Pontus Böckman) är redan del av den skeptiska podcasten the European Skeptics Podcast, the ESP (se: www.theesp.org) som är ett europeiskt skeptiskt samarbete med innehåll som sammanfaller med föreningens intressen.

VoFs Youtubekanal

Riksstyrelsen har fortsatt att lägga upp nytt innehåll på VoFs Youtube-kanal, VoFTV. Kanalen har ca 1000 prenumeranter. Där finns idag runt 140 videor med VoF-producerade föredrag, intervjuer och seminarier. Innehållsmässigt är bredden stor, med ämnesområden som historia, medicin, psykologi, samhällsvetenskap, källkritik och naturvetenskap. Ett antal av våra videor har fått engelsk eller svensk text. Under år 2024 har 24 nya videor publicerats på Vetenskap och Folkbildnings Youtubekanal och totalt har kanalen fått 12 566 visningar under 2024, vilket är något mer än 2023. Ansvarig är Staffan Lückander.

Hemsidan www.vof.se

Inlägg på VoF-bloggen, främst i serien "Skeptisk måndag", har varit ett sätt att löpande uppdatera äldre sidor på hemsidan som innehåller bra information om pseudovetenskap, men som har mått bra av ansiktslyft både visuellt, innehållsmässigt och gällande länktips. Detta arbete leds av webbmaster Pontus Böckman.

Lokalavdelningar

Följande lokalavdelningar finns i föreningen: Göteborg, Stockholm, Uppsala, Örebro, Skåne och Umeå.

Ansvarsområde lokalavdelningarna

Amalia Juneström har under verksamhetsåret varit ansvarig för att sammankalla lokalavdelningarna till nätverksträffar. Under mandatperioden 2024/25 ordnades det en digital nätverksträff på zoom. Eventet ägde rum den 20 november 2024. Vid nätverksträffen medverkade representanter från Umeå, Uppsala, Örebro och Göteborgs lokalavdelningar.

Göteborg

Årsmötet för Göteborgs lokalförening hölls den 24 mars i studieförbundet Sensus lokaler varvid den tidigare styrelsen omvaldes och kompletterades med ytterligare en ledamot

(Aeshapadma Ageng Anjani Cronström-Beskow). Fram till februari har sex styrelsemöten hållits (4 digitala möten och 2 AFK). Göteborgsavdelningen stod också som värd för riksorganisationens årsmöte i maj. Anders Tryggvesson talade om IVF efter lokalavdelningens årsmöte och 16/10 hade man besök av Martin Darelius från Vattenfall som pratade om små modulära reaktorer (SMR). Samtliga ovan nämnda föredrag var samarrangemang med studieförbundet Sensus. Före nästa årsmöte kommer tidigare folkbildaren Christin Dahlström på besök för att prata om sin senaste bok om hur rättsväsendet påverkats av psykiatriskt tankegods med begränsat stöd i forskning.

Fullmåne Pubar har kunnat genomföras nästan varje fullmåne.

Engagerade medlemmar bidrog till ett event i Peter Olaussons anda vid Vetenskapsfestivalen. Flera medlemmar hjälpte till att genomföra VoFs bidrag till 2024 års Bok & Biblioteksmässa. I West Pride-paraden deltog bara ett par medlemmar. Eventet som annars brukar hållas vid fredag den 13e blev tyvärr inte av p g a brist på frivilliga (kan bero på att det var Lucia).

Stockholm

Någon formell lokalavdelning finns för närvarande inte i Stockholm. Under verksamhetsåret arrangerades en Skeptikerpub med Bosse Lindquist om Macchiariniskandalen.

Uppsala

Lokalstyrelsen har haft 9 styrelsemöten under 2024. Lokalavdelningen har under 2024 fortsatt att arrangera föreläsningar i samarbete med Folkuniversitetet och Stadsbiblioteket. Föreläsningarna har streamats och lagts upp på VoF:s YouTube-kanal. I övrigt har man genomfört pubträffar en gång i månaden, sommaren undantagen.

Två föreläsningar anordnades under vårterminen, en med prof. Agnes Wold och en med prof. Kjell Asplund. Den 21 maj höll Per Johan Råsmark workshop om Cold Reading.

Under hösten hölls två föreläsningar, en om "De paranormala svenskarna" och den andra handlade om "Pandemier, fakta och konspirationsteorier".

Kulturnatten i Uppsala gick av stapeln 14 september, lokalavdelningen deltog med bokbord, quiz och magi med Per Johan Råsmark. 10-12 oktober deltog VoF för andra gången i vetenskapsfestivalen SciFest på Fyrishov. De första dagarna enbart för skolklasser, den sista dagen öppet för allmänheten.

Örebro

VoF-Örebro har under 2024 arrangerat 4 sociala träffar i form av Skeptikerpubar. Dessa har under året varit en blandning av både digitala och fysiska pubar med olika teman, bland annat ett Julquiz.

De fysiska pubarna har hållits i Örebro, bland annat på Restaurang Efesos och Wasakällar'n.

Skåne

Skånes lokalavdelning har haft något mindre verksamhet än önskat, framför allt på grund av brist på lämplig lokal. Under året har det blivit 3 pubträffar på restaurangen Purgatorio. En kväll hade tema källkritik med Mattias Cederholm som föreläsare och en annan där Magnus Timmerby pratade om "kristall branschen" och avslöjanden om den som nyligen sänts i radio. En tredje träff var introduktion till Vetenskap och Folkbildning och hölls som en träff för studenter efter utställning på välkomstdagen för nya studenter vid Lunds Universitet.

Umeå

Den 12 september 2024 ägde välkomstmässan för studenter rum vid Umeå universitet och föreningen var då representerad vid ett bord. Samma kväll ordnade föreningen en pubträff på Pub Rött. Tyvärr har Umeå lokalavdelning bara några få engagerade medlemmar som driver verksamheten och därav är programmet begränsat.

Bokmässan i Göteborg

Vetenskap och Folkbildning deltog som utställare på Bokmässan i Göteborg 2024 vilket i huvudsak organiserades av Göteborgs lokalförening. Detta år samverkade vi med föreningen / samfundet Humanisterna avseende intervjuer och föredrag som skedde i en gemensam monter som föreningarna disponerade. Tillsammans skapades ett gediget program med många fina gäster! Sammanlagt 15 framträdanden gjordes under de 4 mässtagarna. Samtliga framträdanden filmades och lades ut på VoFs och Humanisternas Youtubekanaler.

Gäster:

- Bodil Jönsson, författare och Årets Folkbildare 1991. Intervjuad av Pontus Böckman, VoF.
- Tina Harnesk, författare. Intervjuad av Lina Tebbla, VoF
- Charlotta Borelius från tidningen Bamse. Intervjuad av Pontus Böckman, VoF.
- Jonathan Lindström, författare och arkeolog.
- Per Johan Råsmark, illusionist och VoF.
- Annika Eklöf, poddare samt författarna Mia Fernando och Sofie Twal Hedman. Intervjuade av Magnus Timmerby, Humanisterna.
- Dan Katz, psykolog och VoF:are höll ett samtal med Jonathan Lindström
- Bosse Lindquist, journalist. Intervjuad av Lotten Kalenius, VoF
- Clas Svahn, ordförande för UFO Sverige och AFU.
- Kent Wisti, författare. Intervjuad av Magnus Timmerby, Humanisterna.
- Fanny Hedenmo, journalist. Intervjuad av Magnus Timmerby, Humanisterna.
- Åsa Wikforss, författare och professor. Intervjuad av Per Johan Råsmark. VoF
- Stellan Welin, professor. Intervjuad av Anneli Berntsson Berg, Humanisterna.
- Christer Sturmark, författare. Intervjuad av Magnus Timmerby, Humanisterna.
- Upphovspersonerna bakom Instagramkontot Kvinnokliniken. Intervjuade av Lina Tebbla, VoF.
- VoF:s "Homeopat" Anders Tryggvesson blandade ihop en huskur mot halsbränna genom noggrann utspädning/potentiering av extra stark Tabasco som testades av en djärv VoF:are.

Utöver detta stod VoF som arrangör för ett välbesökt seminarium: Fakta och science fiction. I seminariet, lett av Per Johan Råsmark, samtalade Alastair Reynolds, science fiction-författare, Anna Davour, vetenskapsjournalist samt Ulf Danielsson, professor i teoretisk fysik, om olika vetenskapliga aspekter av Science Fiction. Seminariet filmades av Utbildningsradion och kan ses på UR:s hemsida.

Bokmässan är dock mycket mer än ovan nämnda framträdanden. I VoFs monter jobbade engagerade volontärer med att prata med mässbesökare och informera om föreningen, samt sålde böcker, tidskrifter och t-shirts. Dessa möten mellan VoF:are och mässbesökare är en mycket viktig kontaktyta med allmänheten och ger god publicitet till föreningen samt många nya medlemmar. Stort tack till alla volontärer som ställde upp!

Arbetsgruppen för kontakter med andra föreningar

Under 2024-25 är det Per Johan Råsmark och Magnus Timmerby som har haft ansvaret för kontakter med andra föreningar. De föreningar som vi har haft kontakt med är främst Humanisterna och föreningen Vetenskap och Allmänhet. Vi har även hållit viss kontakt med Hjälpkällan, en förening som jobbar med personer som lämnat sekter av olika slag.

VoF är medlem i föreningen Vetenskap och Allmänhet och har deltagit på deras årsmöte och även tagit del av presentationen om opinionsundersökningen gällande allmänhetens förhållande till vetenskap. Samarbetet med Humanisterna har huvudsakligen gällt Bokmässan. VoF genomför dessutom flera aktiviteter i samarbete med andra föreningar, de flesta sker på lokal nivå och kommer inte att rapporteras i detalj.

Internationellt

Pontus Böckman deltog aktivt på QED i Manchester (<https://qedcon.org/>) och valdes i juni till ordförande i paraplyföreningen European Council of Skeptical Organisations, ECSO (<https://www.ecso.org/>).

Löpande kontakt hålls med skeptiska organisationer och aktiva i flera länder, bland annat Storbritannien, Australien, Tyskland, Frankrike, Ungern, Italien och USA. Dan Larhammar höll föredrag på den nederländska anti-kvacksalveriföreningens årsmöte.

Föreningen Vetenskap och Folkbildnings styrelse vill passa på att tacka alla funktionärer, lokalavdelningar och medlemmar för deras insatser under det gångna året!